

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 850

Warszawa, 2 września 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Roberta Telusa.

(-) Barbara Bartuś; (-) Bożena Borys-Szopa; (-) Zbigniew Dolata; (-) Barbara Dziuk; (-) Leszek Galemba; (-) Konrad Głębocki; (-) Krzysztof Głuchowski; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Teresa Hałas; (-) Piotr Kaleta; (-) Andrzej Kosztowniak; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Paweł Lisiecki; (-) Tomasz Ławniczak; (-) Jerzy Małecki; (-) Krystyna Pawłowicz; (-) Urszula Rusecka; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Jacek Świat; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Jerzy Wilk; (-) Małgorzata Wypych.

USTAWA

z dnia..... 2016 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników

Art. 1. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.¹), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, ustalonemu na podstawie odrębnych przepisów.”;

2) w art. 60 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w centrali, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych oraz dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców, kierowników placówek terenowych i ich zastępców, a pozostałych

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 689, 978, 1037, 1066, 1240, 1268, 1269, 1506, 1649, 1735, 1830, 1893 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 34 i 615.

pracowników zatrudnia na podstawie umowy o pracę, chyba że odrębne przepisy wymagają zatrudnienia na podstawie powołania.”;

3) art. 83 otrzymuje brzmienie

„Art. 83. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej Kasy, w tym tryb sporządzania planu rzeczowo-finansowego Kasy, państwowych funduszy celowych i funduszu składkowego, będących w dyspozycji Prezesa Kasy i dokonywania w nich zmian oraz gromadzenia i wydatkowania środków, jak również lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego, mając na względzie zapewnienie prawidłowego przepływu tych środków.”.

Art. 2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 83 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 83 tej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma na celu podwyższenie do minimalnego wynagrodzenia kwoty warunkującej możliwość podlegania na wniosek ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku objęcia danej osoby powszechnym ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo pełnienia funkcji w radzie nadzorczej za wynagrodzeniem. Kolejne zmiany mają na celu uporządkowanie kwestii związanych z nawiązywaniem stosunku pracy z pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych w Centrali KRUS, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych, które uległy przekształceniu w stosunek pracy na podstawie powołania oraz umożliwienie lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego.

Art. 5b w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników został dodany na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1831) i wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. Przedmiotowy przepis reguluje zasady podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku rolnika (lub domownika) ubezpieczonego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z mocy ustawy, który został objęty powszechnym ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo pełnienia funkcji w radzie nadzorczej za wynagrodzeniem. W tym przypadku obecnie rolnik lub domownik może na wniosek podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, mimo objęcia go ubezpieczeniem w systemie powszechnym, o ile wynagrodzenie z tytułu działalności pozarolniczej nie przekracza 50 % kwoty minimalnego wynagrodzenia w rozliczeniu miesięcznym. Jeżeli są spełnione te warunki rolnik lub domownik podlega podwójnemu ubezpieczeniu, obowiązkowemu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i dobrowolnemu w KRUS. Jednak biorąc pod uwagę liczne postulaty zgłaszane przez samych rolników, jak i organizacje związane z rolnictwem uzasadnione jest podwyższenie do minimalnego wynagrodzenia kwoty warunkującej możliwość podlegania na wniosek ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku podjęcia dodatkowej działalności pozarolniczej o której mowa powyżej. Kwota najniższego wynagrodzenia jest kwotą graniczną dla zleceniobiorców i zleceniodawców w systemie powszechnym, ponieważ do tej kwoty istnieje obowiązek sumowania wynagrodzeń z umów zleceń, jeżeli jest ich kilka, do obowiązkowego „oskładkowania” w ZUS. Z tego wynika, że ZUS ma uprawnienie do kontroli zleceniodawców w kwestii prawidłowości dokonywania zgłoszenia do ubezpieczeń i opłacania składek.

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r.

poz. 50) wprowadziła zmiany w art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015 r. poz. 704, z późn. zm.). Na mocy art. 1 pkt 3 ustawy zmieniającej, stosunek pracy wszystkich dotychczasowych pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowników komórek organizacyjnych w Centrali KRUS, oddziałach regionalnych i placówkach terenowych uległ przekształceniu w stosunek pracy na podstawie powołania.

Konsekwencją tej zmiany była zmiana w statucie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Zarządzeniem nr 1 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 stycznia 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutu Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Dz. Urz. MRiRW poz. 1) w § 5 dodano ust. 4a i 4b. Przepisy te stanowią, że w zakresie oddziału regionalnego i placówek terenowych stosunkiem pracy na podstawie powołania objęto stanowiska dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz kierowników placówek terenowych i ich zastępców.

W związku z tym w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyjęto, że stosunek pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.) obejmie następujące stanowiska:

- 1) w centrali Kasy - kierowników komórek organizacyjnych (dyrektorów biur, pełnomocników Prezesa kierujących zespołami), ich zastępców (wicedyrektorów biur) oraz osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych związanych z nadzorowaniem prac komórek organizacyjnych (Główny Księgowy Kasy i Naczelny Lekarz Kasy);
- 2) dyrektorów oddziałów regionalnych i ich zastępców oraz osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych związanych z nadzorowaniem prac komórek organizacyjnych w oddziałach, tj. głównych księgowych i ich zastępców;
- 3) kierowników placówek terenowych i ich zastępców.

Wskazane przepisy są kwestionowane przez odwoływanych z ww. stanowisk pracowników Kasy. Kasa uzyskała informację o pierwszym niekorzystnym wyroku, który podważa nowelizację statutu KRUS w zakresie możliwości skutecznego odwoływania ze stanowiska zastępcy dyrektora oddziału regionalnego.

W sprawach toczących się przeciwko Kasie osoby odwołane kwestionują zasadność przekształcenia ich stosunku pracy na podstawie art. 60 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako osób będących kierownikami jednostek organizacyjnych (oddział regionalny, placówka terenowa - art. 61 ust. 1 ustawy), a nie komórek organizacyjnych. W pozwach występują z roszczeniem o odszkodowania lub przywrócenia do pracy.

W związku z trwającym procesem kadrowym obejmującym zmiany na stanowiskach dyrektora oddziału regionalnego i zastępcy dyrektora oddziału regionalnego oraz kierownika placówki terenowej i zastępcy kierownika placówki terenowej istnieje poważne ryzyko kolejnych niekorzystnych wyroków dla Kasy, co może skutkować znacznymi konsekwencjami finansowymi, co uzasadnia wprowadzenie szybkiej zmiany w tym zakresie.

Propozycja nowelizacji ustawy ma umożliwić Prezesowi Kasy prowadzenie racjonalnej i skutecznej polityki kadrowej oraz szybkie obsadzanie wakujących stanowisk kierowniczych w Centrali, jak również w terenowych jednostkach organizacyjnych Kasy, co z kolei ograniczać będzie negatywne skutki braku ciągłości w zarządzaniu konkretnymi obszarami działania KRUS. Proponowana zmiana art. 60

ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie wywoła skutków finansowych dla KRUS.

Zmiana w ustawie z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, polegająca na dokonaniu zmiany w art. 83 tej ustawy, gdzie znajduje się delegacja ustawowa do wydania aktu wykonawczego regulującego kwestię sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, stanowi realizację zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli „Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno - Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji”. Ta zmiana w konsekwencji spowoduje konieczność wydania nowego rozporządzenia w zakresie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ale dzięki przepisowi przejściowemu określone w art. 2 projektowanej ustawy, do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, zachowują moc dotychczasowe przepisy w tym zakresie. Wprowadzenie ww. zmiany umożliwi podjęcie działań zmierzających do rozpoczęcia lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego, celem efektywnego zarządzania tymi środkami, przy zachowaniu terminowej realizacji zadań i bezpieczeństwa środków, a tym samym również realizację wniosków pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Skutki wprowadzenia zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników.

1) Przyjęcie **zmiany zaproponowanej w pkt 1** spowoduje, zgodnie z wyliczeniami KRUS:

- **wzrost liczby ubezpieczonych w KRUS o około 2353 osoby**, co stanowi 0,17% liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym wg stanu na koniec I kw. 2016 roku (**ubezpieczenie społeczne rolników kontynuowałoby 75% rolników (domowników) wyłączonych z tego ubezpieczenia w 2015 roku** w związku z osiągnięciem przychodu w rozliczeniu miesięcznym w kwocie wyższej niż 50% minimalnego wynagrodzenia, czyli 2353 osoby spośród 3137 osób wykluczonych),

- wzrost wpływów własnych Funduszu emerytalno-rentowego na poziomie około 2 485 tys. złotych w okresie 12 miesięcy obowiązywania przepisu, co stanowi 0,2 % kwoty wpływów ogółem na Fundusz emerytalno-rentowy w 2015 roku.

Ze strony KRUS potrzebne będą prace w zakresie zmian w systemie informatycznym, ale **nie stanowi to przeszkody do wdrożenia zmiany bezpośrednio po jej wejściu w życie.**

2) **Zmiana zaproponowana w pkt 2** poprzez enumeratywne wyliczenie stanowisk pracy z którymi nawiązuje się stosunek pracy na podstawie powołania, **nie będzie miała wpływu na wydatki ze środków publicznych**, ewentualnie pozwoli zaoszczędzić kosztów związanych z koniecznością udziału w postępowaniach sądowych i wypłatą zasądzonych odszkodowań.

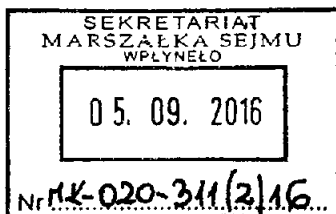
3) **Zmiana w pkt 3** ma za zadanie wypełnienie zaleceń NIK, poprzez określenie zasad lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego. Lokowanie wolnych środków również **nie pociąga za sobą dodatkowych kosztów.**

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, 5 września 2016 r.

Robert Telus
Posel na Sejm RP

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Informuję Pana Marszałka, że popieram *projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników*, który został złożony do Laski Marszałkowskiej w dniu 2 września 2016 roku.

Robert Telus

Posel na Sejm RP

Warszawa, 8 września 2016 r.

BAS-WAPEiM-1829/16

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277; dalej: ustawa). Nowelizacja dotyczy przesłanek umożliwiających podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku objęcia osoby innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy agencyjnej, zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, bądź powołania do rady nadzorczej (zmieniany art. 5b ust. 1 ustawy). Projekt przewiduje również, że nawiązanie stosunku pracy wobec niektórych kategorii pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) nastąpi na podstawie aktu powołania (nowelizowany art. 60 ust. 1 ustawy). Zmieniany art. 83 ustawy dotyczy modyfikacji treści upoważnienia ustawowego i umożliwi ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi określenie trybu lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego KRUS.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy
Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński

BAS-WAPEiM-1830/16

Warszawa, 8 września 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277; dalej: ustawa). Nowelizacja dotyczy przesłanek umożliwiających podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników w przypadku objęcia osoby innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy agencyjnej, zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, bądź powołania do rady nadzorczej (zmieniany art. 5b ust. 1 ustawy). Projekt przewiduje również, że nawiązanie stosunku pracy wobec niektórych kategorii pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) nastąpi na podstawie aktu powołania (nowelizowany art. 60 ust. 1 ustawy). Zmieniany art. 83 ustawy dotyczy modyfikacji treści upoważnienia ustawowego i umożliwi ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi określenie trybu lokowania wolnych środków funduszu administracyjnego KRUS.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są objęte zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński